

Instruktor nauki jazdy

516502

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Instruktor nauki jazdy przekazuje przyszłym kierowcom niezbędne informacje na temat poprawnej techniki kierowania oraz przestrzegania przepisów ruchu drogowego.

W tym celu zapoznaje uczestników kursu z rozmieszczeniem oraz zasadami działania i obsługi przyrządów sterujących w pojeździe (skrzyni biegów, sprzęgła, hamulca, koła, kierownicy) oraz omawia obsługę urządzeń mających wpływ na bezpieczeństwo jazdy (kierunkowskazów, wycieraczek oraz świateł).

Następnie przygotowuje kursantów do jazdy, zwracając uwagę na zajęcie wygodnej pozycji za kierownicą, właściwą regulację fotela, ustawienie lusterek oraz na poprawny układ rąk i nóg.

Potem rozpoczyna się praktyczna nauka jazdy.

Początkowo nauka odbywa się na placu manewrowym. W tej części zajęć instruktor kształtuje w kursantach umiejętności ruszania, zatrzymywania, poprawnej zmiany biegów, zachowania toru jazdy oraz wykonywania podstawowych manewrów.

Następnie instruktor przechodzi do nauki jazdy w ruchu drogowym, przygotowując kandydata na kierowcę do bezpiecznego, samodzielnego prowadzenia pojazdów po drogach publicznych.

W trakcie nauki kształtuje on poprawne zachowanie na drogach poprzez właściwe sygnalizowanie oraz wykonywanie manewrów na drodze (zmiana pasa ruchu, wykonywanie skrętów w lewo i w prawo, zawracanie), zajęcie odpowiedniego pasa ruchu i dynamikę jazdy. Cały czas zwraca też uwagę na przestrzeganie przepisów ruchu drogowego.

Instruktor nauki jazdy dąży do ukształtowania prawidłowych zachowań i nawyków przyszłego kierowcy, ucząc go właściwej techniki kierowania pojazdem, poprawnego zachowania na drodze, umiejętności przewidywania oraz kultury jazdy.

Środowisko pracy

materialne środowisko pracy

Miejszem pracy instruktora nauki jazdy jest pojazd mechaniczny. W zależności od kwalifikacji zawodowych instruktora oraz rodzaju uprawnień, o jakie ubiega się kandydat na kierowcę, może być to motocykl, samochód osobowy albo ciężarowy, autobus, ciągnik rolniczy lub pojazd szynowy (tramwaj).

Wykonywanie obowiązków służbowych odbywa się w ciągłym ruchu drogowym, tak więc praca ta jest związana z hałasem spowodowanym ruchem ulicznym, drganiem pojazdu, w którym odbywa się nauka, wdychaniem zanieczyszczonego powietrzem.

powietrza, zmienną temperaturą zależnie od warunków atmosferycznych oraz zagrożeniem wypadkami komunikacyjnymi.

Z uwagi na ustne przekazywanie adeptowi na kierowcę wszelkich informacji i uwag przez ciągłe, wielokrotne powtarzanie i tłumaczenie instruktor jest narażony na choroby narządu głosu, a ponadto na uszkodzenia słuchu (wywołane działaniem hałasu). Instruktorom grożą również przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego, wywołane uciskiem z powodu pracy w niewygodnej pozycji siedzącej.

warunki społeczne

Praca instruktora ma charakter indywidualny.

W trakcie wykonywania obowiązków służbowych ma on ciągły, nieustanny kontakt z ludźmi. Kontakty te polegają na nauczaniu i udzielaniu wyjaśnień podczas nauki kierowania pojazdem oraz komentowaniu norm, zawartych w przepisach ruchu drogowego.

warunki organizacyjne

Czas pracy instruktora nauki jazdy jest ruchomy, ustalany w zależności od potrzeb kursanta i możliwości instruktora. Wprawdzie szkolenie odbywa się według ustalonego programu, jednak sposób realizacji zajęć określany jest przez instruktora.

Instruktor pracuje około 6-8 godzin dziennie. Aby należycie wykonać zadania programu szkolenia, pracuje on w ciągu dnia i wieczorem, a część zajęć lekcyjnych odbywa się nawet w porze nocnej.

Jazdy najczęściej odbywają się w mieście, na niewielkich odległościach.

Wymagania psychologiczne

Ze względu na cel pracy instruktora nauki jazdy, to znaczy przekazanie kandydatowi na kierowcę wszelkich informacji mających przygotować go do samodzielnej jazdy, cechą niezbędną w tym zawodzie jest umiejętność nawiązywania kontaktów z ludźmi.

Osiągnięcie zamierzonych efektów w dużym stopniu zależy od wysiłku instruktora, właściwego doboru metody nauczania oraz od tego, czy potrafi on rozbudzić aktywność kursantów i dotrzeć do ich świadomości.

Instruktora powinna również cechować cierpliwość, gdyż kursant często popełnia błędy, co wymaga ich wielokrotnego omawiania.

Z uwagi na pracę w ciągłym ruchu, przy stałym zagrożeniu wypadkami komunikacyjnymi w połączeniu z koniecznością korygowania błędów, popełnianych przez kandydatów na kierowców (często w bardzo niebezpiecznych sytuacjach drogowych), instruktor powinien być odporny na stresy. Winna go cechować też odpowiedzialność za bezpieczeństwo ucznia, ruchu drogowego oraz pojazdu. Jedną z najistotniejszych cech instruktora nauki jazdy jest umiejętność przekazywania posiadanej wiedzy.

Proces nauczania w ośrodku kształcenia kierowców kształtuje się nieco inaczej niż

nauczanie dzieci i młodzieży w szkołach. Uczestnikami kursów są osoby w różnym wieku (od 16 do z górą 60 lat). Istotny jest również znacznie zróżnicowany poziom umysłowy kandydatów na kierowców (od ludzi ledwie umiejących czytać i pisać do intelektualistów). Dlatego też sposób przekazywania treści nauczania powinien być dostosowany do poziomu umysłowego uczniów.

Instruktora powinna cechować spostrzegawczość (praca w ciągłym ruchu drogowym), refleks (umożliwiający skuteczne zareagowanie w niebezpiecznej sytuacji), podzielność uwagi (umiejętność jednoczesnego omawiania popełnianych błędów oraz obserwacji aktualnej sytuacji drogowej), a także powinien on wykazywać umiejętność łatwego wypowiadania się.

W tym zawodzie ważny jest dobry wzrok (umiejętność oceny odległości, rozróżnianie barw) i słuch (w celu właściwego odbierania sygnałów drogowych oraz pracy podzespołów pojazdu).

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Pracę instruktora nauki jazdy zalicza się do lekkich.

Największe znaczenie w tym zawodzie ma dobry wzrok (ważna jest ostrość widzenia, umiejętność oceny odległości, rozróżnianie barw i kształtów). Istotną rolę odgrywa również słuch, instruktor bowiem musi przysłuchiwać się pracy mechanizmów pojazdu, a w szczególności silnika, oraz słuchać, co dzieje się na zewnątrz.

Duże znaczenie w tym zawodzie odgrywa także sprawność układu kostno-stawowego oraz mięśniowego. Instruktor z pozycji siedzącej w fotelu musi czuwać nad bezpieczeństwem zajęć. Czyni to za pomocą dodatkowych pedałów sprzęgła i hamulca (praca nóg) oraz koła kierownicy (praca lewą ręką).

Pracy instruktora nauki jazdy pod żadnym pozorem nie mogą wykonywać osoby cierpiące na cukrzycę bądź padaczkę. Praca ta nie jest zalecana także osobom cierpiącym na nerwicę.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Praca w zawodzie instruktora nauki jazdy wymaga co najmniej wykształcenia średniego, przy czym preferowane jest wykształcenie techniczne o kierunku samochodowym.

Ponadto wymagane jest ukończenie 22 lat, prawo jazdy oraz co najmniej 5-letnia praktyka w kierowaniu pojazdami mechanicznymi. Warunkiem rozpoczęcia pracy jest ukończenie kursu metodyczno-dydaktycznego dla kandydatów na instruktorów i wykładowców szkolenia kierowców. Tego typu kursy przeprowadzane są wg „Programu szkolenia kandydatów na wykładowców i instruktorów. Szkolenie na tego typu kursach obejmuje wybrane zagadnienia z psychologii, pedagogiki, dydaktyki kształcenia kursowego, przepisów ruchu drogowego, techniki kierowania pojazdem i czynności obsługowo-kontrolnych pojazdu oraz praktykę pedagogiczną.

Uprawnienia uzyskuje się po złożeniu egzaminu państwowego z wynikiem pozytywnym przed komisją weryfikacyjną.

Szkoleniem instruktorów zajmują się wyznaczone Ośrodki Zakładu Doskonalenia Zawodowego Polskiego Związku Motorowego oraz inne, prywatne punkty, posiadające zezwolenie Wojewody.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

W zawodzie instruktora istnieje możliwość awansu w hierarchii zawodowej, albowiem po kilku latach pracy można awansować na starszego instruktora nauki jazdy, co związane jest z atrakcyjniejszymi zarobkami.

Za awans można uznać także założenie własnego ośrodka. Najwyższą formą awansu jest praca w charakterze egzaminatora (po ukończeniu dodatkowego kursu - konieczne wyższe wykształcenie).

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

W zawodzie instruktora nauki jazdy mogą podjąć pracę osoby starsze pod warunkiem jednak, że wykazują odpowiedni stan zdrowia.

Z uwagi na określony przepisami minimalny wiek 22 lat nie ma możliwości rozpoczęcia pracy w charakterze instruktora bezpośrednio po ukończeniu szkoły średniej.

Warunkiem koniecznym jest zdobycie prawa jazdy oraz minimum 5-letniej praktyki w kierowaniu pojazdami. Następnie po ukończeniu kursu i zdobyciu uprawnień niezależnie od wieku (o ile nie ma przeciwwskazań lekarskich) można rozpocząć pracę w tym zawodzie.

Nie ma określonej górnej granicy wieku, wymagana jest jednak duża sprawność psychomotoryczna i dlatego też preferowane są osoby do 55 roku życia. Płeć jest bez znaczenia.

Możliwości zatrudnienia

Informacje będą sukcesywnie uzupełniane.

Zawody pokrewne

- wykładowca na kursach
- nauczyciel w placówkach pozaszkolnych
- specjalista metod nauczania
- technik mechanik samochodowy
- nauczyciel praktycznej nauki zawodu

Polecana literatura

Miesięcznik Zmotoryzowanych „AUTO - MOTO”

Rozporządzenia Wykonawcze, Warszawa, 1992, Grupa IMAGE Sp. z o. o.